

PRZEDSTAWIENIE TWÓRCZOŚCI MARII DĄBROWSKIEJ

(Młodzież pokazuje książki, które omawia wychodząc do przodu).

Uczeń1: Ja chcę wam zaprezentować zbiór opowiadań zebranych w tomie „Uśmiech dzieciństwa” który ukazał się w 1923r., za który w 1925r. Maria Dąbrowska otrzymała nagrodę Związku Wydawców.

Cykl ten składa się z 12 utworów – „Boże Narodzenie”, „Janek”, „Wielkanoc”, „Babcia”, „Odjazd”, „Ptaki”, „Pies”, „Książki”, „Piosenka”, „Chińczyk”, „Goście”, „Drzewa na wiosnę”.

„Uśmiech dzieciństwa” to pełne poezji wspomnienie lat dziecińczych, kiedy wszystko jest zawsze cudowne.

Dzieci, dorośli, zwierzęta, książki, praca w polu, obrazy przyrody widzianej zachwyconymi i wzruszonymi oczyma dziecięcymi – stanowią temat opowiadań, z których tak jak i z innych utworów Dąbrowskiej tchnie radość i piękno życia, pochwała trudu, potęga doznanego przeżycia, a nade wszystko czas wspomnień i tęsknota do lat kiedy byliśmy mali.

Uczeń2: W 1936r. ukazało się opowiadanie „Wilczęta z czarnego podwórza” wydane w zbiorze „Czyste serca”.

Opowiadanie to ukazuje smutny los dzieci pozbawionych opieki, dzieci, które łatwo mogło się wykoleić, pójść złą drogą, z której trudno zawrócić. Tematem opowiadania są dzieje gromadki chłopców mieszkających w ubogiej dzielnicy miasta.

Maria Dąbrowska przedstawia ich radości i troski, zabawy i kłopoty, pokazuje ich wzajemny stosunek do siebie. Dzieci te wbrew pozorom są zdolne nie tylko do figlów i psot.

W ciężkich chwilach potrafią zachować się dzielnie, dążąc wytrwale, z poświęceniem do wytkniętego celu. Jakże piękna jest ich solidarność w pomocy okazanej rodzinie Ładów. Jakże zgodni są w potępieniu Antka, który nadużył ich zaufania.

„Wilczęta z czarnego podwórza”.... czyż nie mogą być wzorem dobrze pojętego koleżeństwa i czyż to koleżeństwo nie świadczy najlepiej o ich charakterach?

A ich poczucie własnej wartości, duma, którą Maria Dąbrowska pokazała w przejmującej scenie rozmowy Pawła Bronicza z nieżyczliwie usposobionym do chłopców harcerzem.

Uczeń3: Ja chcę przedstawić wam inne opowiadanie i nie mniej ciekawe od poprzedniego a zatytułowane „Marcin Kozera”. Wydane ono zostało w 1927 roku.

Część z was zna już to opowiadanie, bo jest ono lekturą w klasie szóstej. Akcja „Marcina Kozery” toczy się przed I wojną światową, a tytułowym bohaterem jest syn polskiego emigranta, od wielu lat przebywającego w Anglii.

Jest to piękne opowiadanie, które ukazuje proces budzenia się w chłopcu świadomości narodowej pod wpływem nauczycielki i środowiska w polskiej szkole.

Marcin uświadamia sobie, że jest Polakiem. Zaczyna marzyć, iż Polska odzyska niepodległość, a on kiedyś pojedzie do rodzinnej wsi swojego ojca – Strzałkowa.

Uczeń4: Opowiadanie „Przyjaźń” ukazało się w 1929 r. A mówi o wielkiej przyjaźni między Karolem i Stefanem, która połączyła dzieci z różnych środowisk społecznych.

Karol jest jedynakiem, dzieckiem zamożnych rodziców, ziemian.

Stefan zaś to syn biednego chłopca, jednego z kilkorga dzieci, w dodatku kaleka, który przeżył ciężką chorobę. Ujmuje nas jego delikatność uczuć, spokój, pogoda ducha, która nie opuszcza go nawet w czasie choroby. Współczujemy mu w jego chorobie, cieszymy się też z jego wyzdrowienia.

Pomaga mu w tych ciężkich chwilach Karol, który nie wyobraża sobie życia bez swego przyjaciela.

Dzieje tych dwóch chłopców to dowód, że prawdziwa przyjaźń nie zna barier społecznych, dzielących ludzi, że objawiać się może wszędzie, gdzie decyduje serce.

Historia Karola i Stefana to piękny przykład wierności, przyjaźni – uczuć, które czynią życie bogatsze i piękniejsze.

Uczeń5: Ja mam w ręce cykl opowiadań wydany w formie książkowej w 1926 r. a zatytułowany „Ludzie stamtąd”. W skład tego tomu wchodzi 8 opowiadań. Dzieło to jest obrazem polskiej wsi i jej społecznej rzeczywistości z początków XX wieku.

Autorka pokazuje nam środowisko lat dzieciennych – lecz tym razem służby folwarcznej owych „ludzi stamtąd”.

Maria Dąbrowska przedstawia tutaj ciężkie życie ludzi wsi, ich marzenia o posiadaniu ziemi ponad wszystko upragnionej i ich trudną, a nawet beznadziejną do niej drogę.

Jednocześnie bohaterowie ci obdarzeni są bogatym życiem wewnętrznym. Posiadają też wielką życiową mądrość. Jak każdy

człowiek pragną miłości i życia w zgodzie z drugim człowiekiem i przyrodą, gdyż tylko tak mogą wytrzymać wszystkie przeciwności.

Uczeń6: A oto największe dzieło Marii Dąbrowskiej – 4 tomowa saga rodzinna „Noce i dnie”.

Pierwszy tom zatytułowany jest „Bogumił i Barbara”.

Drugi tom zatytułowany jest „Wieczne zmartwienie”.

Trzeci tom zatytułowany jest „Miłość”.

Czwarty tom to „Wiatr w oczy”.

Jest to opowieść o dziejach Barbary i Bogumiła Niechciców rozgrywających się w latach 80 - tych XIX wieku, a wspomnienia bohaterki sięgają Powstania Styczniowego. Czas zakończenia powieści przypada na moment wybuchu I wojny światowej.

Prototypami Niechciców są przodkowie i najbliższa rodzina Marii Dąbrowskiej.

Pani Barbara to artystyczny wizerunek matki Marii Dąbrowskiej – Ludomiry, Bogumił ma wiele podobieństw do ojca naszej patronki – Józefa Szumskiego.

Postać Agnieszki powstała na materiale przeżyć osobistych autorki.

Prototypem Marcina jest mąż Marii Dąbrowskiej – Marian.

Powieść ta była wielokrotnie wznawiana i tłumaczona na wiele języków.

Saga ta została też sfilmowana przez Jerzego Antczaka.

Uczeń7: A oto jeden z dzienników, które zostały wydane po raz pierwszy w 1988r., w pięciotomowym wyborze i odniosły wielki sukces. Nakład został błyskawicznie rozchwycony, choć cena książki była wysoka.

Nie było w tym czasie w polskim piśmiennictwie żadnej pozycji, która wywołałaby więcej zainteresowania wśród czytelników i odgłosów w prasie. Był to prawdziwy bestseller.

„Dzienniki” pisała Maria Dąbrowska przez całe życie. To fascynujący dokument epoki, niezastąpione świadectwo dojrzewania pisarki, ewolucji jej poglądów na życie i zadania literatury.

Obejmują one zapiski autorki od 1914 – 1965r.

Uczeń8: Ja mam w ręce powieść „Przygody człowieka myślącego”, która nigdy nie została ukończona, ponieważ Maria Dąbrowska zmarła 19 V 1965r.

Nieskończona powieść ukazała się drukiem pięć lat po śmierci autorki w 1970r.

Głównym tematem powieści jest obraz życia polskiego w okresie międzywojennym i w czasie II wojny światowej.

Dąbrowska obdarzyła swoich bohaterów cechami, które składają się na wzorzec obywatela o bogatym życiu wewnętrznym i reprezentującego wysokie walory moralne i społeczne.

Uczeń9: Jesteśmy dumni, że mamy tak wspaniałą pisarkę, człowieka wielkiego serca i dobroci. Osoba Marii Dąbrowskiej jest wzorcem godnym naśladowania.

Twórczość tej autorki jest znana czytelnikom całej Europy. Pamiętajmy o naszej pisarce – wielkiej przyjaciółce dzieci i młodzieży i czytajmy jej piękne utwory.

Opracowała Dorota Wojtaś
Szkoła Podstawowa Kaźmierz